

Fauna & Flora elektronica

Jean Werts & Joke De Sutter

Joke DeSutter

Aardsterren Geastrales

laatst bijgewerkt 15-12-2023

Orde *Geastrales* - Aardsterren

Alfabetische index

Slechts één familie *Geastraceae*

Geastraceae fotoboek

Bibliografie

familie *Geastraceae* genera lage landen

<u><i>Geastrum</i></u>	Aardster
<u><i>Myriostoma</i></u>	Peperbus
<u><i>Sphaerobolus</i></u>	Kogelwerper

genus *Geastrum*

genus *Geastrum* soorten lage landen

Sleutel Belgische aardsterren door Karel Van de Put

Bijzondere kenmerken van Aardsterren

Geastrum soorten lage landen

<u><i>Geastrum berkeleyi</i></u>	Grote ruwe aardster
<u><i>Geastrum campestre</i></u>	Ruwe aardster
<u><i>Geastrum corollinum</i></u>	Tepelaardster
<u><i>Geastrum coronatum</i></u>	Forse aardster
<u><i>Geastrum elegans</i></u>	Bruine aardster
<u><i>Geastrum fimbriatum</i></u>	Gewimperde aardster
<u><i>Geastrum floriforme</i></u>	Bloemaardster
<u><i>Geastrum fornicatum</i></u>	Grote vierslippige aardster
<u><i>Geastrum javanicum</i></u>	
<u><i>Geastrum lageniforme</i></u>	Slanke aardster
<u><i>Geastrum melanocephalum</i></u>	Poederkopaardster

Geastrum soorten lage landen

<u><i>Geastrum minimum</i></u>	Kleine aardster
<u><i>Geastrum pectinatum</i></u>	Grote aardster
<u><i>Geastrum quadrifidum</i></u>	Vierslippige aardster
<u><i>Geastrum rufescens</i></u>	Roze aardster
<u><i>Geastrum saccatum</i></u>	Viltige aardster
<u><i>Geastrum smardae</i></u>	Tuinaardster
<u><i>Geastrum striatum</i></u>	Baretaardster
<u><i>Geastrum triplex</i></u>	Gekraagde aardster

genus *Myriostoma* – Peperbus soorten lage landen

Myriostoma coliforme

Peperbus

genus *Sphaerobolus* soorten lage landen

[Sphaerobolus stellatus](#)

Kogelwerper

Bijzondere kenmerken van Aardsterren

Bovenzijde der slippen met sporenmassa

<u><i>Mycenastrum corium</i></u>	Lederster	Agaricaceae
<u><i>Geastrum melanocephalum</i></u>	Poederkopaardster	

Geen mondzone

<u><i>Myriostoma coliforme</i></u>	peperbus	
<u><i>Astraeus hygrometricus</i></u>	Weerhuisje	Diplocysidiaceae

Slippen subhygroscopisch

<u><i>Geastrum campestre</i></u>	Ruwe aardster
<u><i>Geastrum pseudolimbatum</i></u>	Krulaardster

Bijzondere kenmerken van Aardsterren

Slippen hygroscoopisch

<u><i>Astraeus hygrometricus</i></u>	Weerhuisje	Diplocysidiaceae
<u><i>Geastrum corollinum</i></u>	Tepelaardster	
<u><i>Geastrum floriforme</i></u>	Bloemaardster	

Nestaardsterren

<u><i>Geastrum quadrifidum</i></u>	Vierslippige aardster
<u><i>Geastrum fornicatum</i></u>	Grote vierslippige aardster

Aardsterren met gevoord-geplooid mondzone

Onderzijde der slippyen bij alle soorten met vastgegroeide aarde.

Bolletje ongesteeld, glad.

<u><i>Geastrum elegans</i></u>	Bruine aardster

Bolletje gesteeld, ruw wrattig.

<u><i>Geastrum campestre</i></u>	Ruwe aardster
<u><i>Geastrum berkeleyi</i></u>	Grote ruwe aardster

Bolletje gesteeld, glad.

<u><i>Geastrum pectinatum</i></u>	Grote aardster
<u><i>Geastrum striatum</i></u>	Baretaardster

Aardsterren met gewimperde mondzone

Bolletje met steel en apophyse; zwamvloklaag met vastgegroeide aarde.

<u><i>Geastrum coronatum</i></u>	Forse aardster
<u><i>Geastrum fornicatum</i></u>	Grote vierslippige aardster
<u><i>Geastrum minimum</i></u>	Kleine aardster
<u><i>Geastrum quadrifidum</i></u>	Vierslippige aardster

Bolletje met steel en apophyse, zwamvloklaag zonder vastgegroeide aarde.

<u><i>Geastrum smardae</i></u>	Tuinaardster

Aardsterren met gewimperde mondzone

Bolletje ongesteeld en zonder apophyse, slippen sterk hygroscoopisch.

<u><i>Geastrum corollinum</i></u>	Tepelaardster
<u><i>Geastrum floriforme</i></u>	Bloemaardster

Bolletje ongesteeld en zonder apophyse, zwamvloklaag zonder vastgegroeide aarde.

<u><i>Geastrum corollinum</i></u>	Tepelaardster
<u><i>Geastrum lageniforme</i></u>	Slanke aardster
<u><i>Geastrum saccatum</i></u>	Viltige aardster
<u><i>Geastrum triplex</i></u>	Gekraagde aardster

Aardsterren met gewimperde mondzone

Bolletje ongesteeld of gesteeld, steeds zonder apophyse; zwamvloklaag met vastgegroeide aarde.

<u><i>Geastrum fimbriatum</i></u>	Gewimperde aardster
<u><i>Geastrum floriforme</i></u>	Bloemaardster
<u><i>Geastrum rufescens</i></u>	Roze aardster

Sleutel Belgische aardsterren

door Karel Van de Put

- 1a: sporenzak afwezig, sporenpluis vrij liggend.

Geastrum melanocephalum
Poederkopaardster

- 1b (1a): sporenzak aanwezig.

1b

2a

- 2a (1b): mondzone gevoord, sporenzak gesteeld.

3a

2b

- 2b (2a): mondzone gewimperd, sporenzak al dan niet gesteeld.

6a

- 3a (2a): sporenzak glad.

4a

- 3b (3a): sporenzak ruw-korrelig; slipperskrans hygroscoopisch.

Geastrum campestre
Ruwe aardster

3b

- 4a (3a): sporenzak mutsvormig afgeplat; apofyse kraagachtig afhangend.

Geastrum striatum
Baretaardster

4b

- 4b (4a): sporenzak (sub)sferisch, niet mutsvormig afgeplat.

5a

- 5a (4b): mondzone licht begrensd, apofyse straalsgewijs geplooid.

Geastrum pectinatum

Grote aardster

5b

- 5b (5a): mondzone sterk begrensd, apofyse eenvoudig.

Geastrum striatum

Baretaardster

- 6a (2b): sporezak duidelijk gesteeld.

7a

6b

- 6b (6a): sporezak niet duidelijk gesteeld.

10a

- 7a (6a): slipperskrans bestaat uit vier steltvormige slippers.

8a

7b

- 7b (7a): slipperskrans bestaat uit meer dan vier slippers.

9a

- 8a (7a): mondzone duidelijk begrensd; aardster tot 3 cm hoog.

Geastrum quadrifidum
Vierslippige aardster

8b

- 8b (8a): mondzone niet begrensd; aardster 4 – 8 cm hoog.

Geastrum fornicatum
Grote vierslippige aardster

- 9a (7b): aardster 1 – 3 cm; mondzone duidelijk begrensd.

Geastrum minimum
Kleine aardster

9b

- 9b (9a): aardster groter dan 3 cm; mondzone al dan niet duidelijk begrensd; sporenzak donkergrijs.

Geastrum coronatum
Forse aardster

- 10a (6b): aardster duidelijk hygroscoopisch.

11a

10b

- 10b (10a): aardster niet hygroscoopisch.

12a

- 11a (10a): mondzone duidelijk begrensd.

Geastrum corollinum
Tepelaardster

11b

- 11b (11a): mondzone niet begrensd.

Geastrum floriforme
Bloemaardster

- 12a (10b): aardster bovengronds ontwikkelend; onderkant slippy nooit vergroeid met humusbestanddelen; vlezige zak laag, vaak komvormig loskomend rond de sporenzak.

Geastrum triplex
Gekraagde aardster

12b

- 12b (12a): aardster ondergronds ontwikkelend; onderkant slippy steeds vergroeid met humusbestanddelen.

13a

- 13a (12b): aardster dikvlezig, roze wijnkleurig; sporenzak met minuscule klein steeltje.

Geastrum rufescens
Roze aardster

13b

- 13b (13a): aardster dunvlezig, beige gekleurd; slippen meestal naar onder omgekruld.

Geastrum fimbriatum
Gewimperde aardster

Alfabetische index

A B C D E F G H I J K L

M N O P Q R S T U V W

X Y Z

A

aardster (Grote)

aardster (Kleine)

B

Baretaardster

Bloemaardster

Bruine aardster

F

Forse aardster

G

Geastrum berkeleyi

Geastrum campestre

Geastrum corollinum

Geastrum coronatum

Geastrum elegans

Geastrum fimbriatum

Geastrum floriforme

Geastrum fornicatum

Geastrum javanicum

Geastrum lageniforme

Geastrum melanocephalum

Geastrum minimum

Geastrum pectinatum

Geastrum quadrifidum

Geastrum rufescens

G

Geastrum saccatum

Geastrum smardae

Geastrum striatum

Geastrum triplex

Gekraagde aardster

Gewimperde aardster

Grote aardster

Grote ruwe aardster

Grote vierslippige aardster

K

Kleine aardster

Kogelwerper

M

Myriostoma coliforme

P

Peperbus

Poederkopaardster

R

Roze aardster

Ruwe aardster

ruwe aardster (Grote)

S

Slanke aardster

Sphaerobolus stellatus

T

Tepelaardster

Tuinaardster

V

Vierslippige aardster

vierslippige aardster (Grote)

Viltige aardster

Bibliografie

<https://www.natuurpunt.be/>

<https://www.mycologen.nl/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/>

<https://waarneming.nl/>

<https://www.biodiversidadvirtual.org/>

<https://www.nederlandsesoorten.nl/>

<https://www.mycodb.fr/>

<https://waarnemingen.be/>

<https://www.kvmv.be/>

<https://www.youtube.com/>

<https://www.123pilzsuche.de/>

<https://www.mycharentes.fr/>

<https://www.naturetoday.com/intl/nl/home>

Bouw Geslacht Aardster (*Geastrum*)

Determinatietabel aardster-achtigen voor natuurgidsen

DE AARDSTERREN
VAN NEDERLAND EN BELGIË

door

Leo M. Jalink

Veldgids zeereep: Aardsterren (*Geastrum* en *Myriostoma*)

MycoGuide

[klasse Agaricomycetes](#)

